

کلاس داری خوب

آشنایی با روش‌ها و ترفندهای مدیریت کلاس

عفت کریمی‌زند
کارشناس آموزش ابتدایی و معاون آموزشی مدرسه،
استان البرز

از طنز و شوخی‌های مناسب برای جذاب‌تر کردن درس استفاده کنید. دانش‌آموزان را به همکاری و دوستی با یکدیگر تشویق کنید.

۲. مدیریت کلاس و کنترل رفتار دانش‌آموزان

مدیریت صحیح کلاس نظم را ایجاد می‌کند و تمرکز دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد. برخی از راهکارهایی که به این مدیریت کمک می‌کند، عبارت‌اند از:

قوانین مشخصی برای کلاس تعیین کنید و آن‌ها را در ابتدای سال تحصیلی به‌وضوح بیان کنید.

با لحنی محکم اما مهربانانه، دانش‌آموزان را به رعایت قوانین ترغیب کنید.

نظام پاداش و تشویق^۱ داشته باشید (مثلاً دانش‌آموزان مرتب را با امتیاز یا کارت تشویقی تقدیر کنید).

هنگام بی‌نظمی، به‌جای تنبیه شدید، از روش‌های جایگزین مانند محروم کردن موقت از فعالیت‌های جذاب استفاده کنید.

۳. تدریس جذاب و فعال

کودکان یادگیری را زمانی جدی می‌گیرند که تدریس جذاب باشد. برای این منظور پیشنهاد می‌شود:

از بازی‌های آموزشی در تدریس استفاده کنید. فعالیت‌های عملی و گروهی را جایگزین تدریسی که فقط نظری است، کنید.

از ابزارهای کمک‌آموزشی^۲ مانند ویدئوها، تصویرها، نمونک‌ها و کاردهی‌ها بهره ببرید. داستان‌سرایی را به‌عنوان روش تدریس به کار بگیرید تا مطالب بهتر در ذهن دانش‌آموزان بماند.

۴. توجه به تفاوت‌های فردی

هر دانش‌آموز استعداد و شیوه‌ی یادگیری خاصی دارد.

مدیریت کلاس در مدرسه‌های پسرانه‌ی دوره‌ی ابتدایی نیازمند مهارت‌های خاصی است؛ زیرا دانش‌آموزان این گروه سنی معمولاً پرنرژی و کنجکاو هستند. در این مقاله، روش‌های مؤثر کلاس‌داری از جمله ایجاد محیطی دوستانه، مدیریت رفتار^۱، تدریس خلاقانه و مشارکت والدین و همچنین، موضوعاتی مثل اهمیت ایجاد نظم و در عین حال حفظ فضای شاداب و پویا بررسی شده است. نتیجه نشان می‌دهد که معلمان با به‌کارگیری راهبردهای مناسب می‌توانند یادگیری^۲ مؤثرتر و فضای آموزشی بهتری را برای دانش‌آموزان فراهم کنند.

کلیدواژه‌ها: کلاس‌داری^۳، یادگیری، مهارت، تمرکز، مدیریت، روش تدریس^۴، تفاوت‌های فردی^۵، عملکرد تحصیلی^۶

مقدمه

کلاس‌داری یکی از مهم‌ترین مهارت‌هایی است که هر معلم باید داشته باشد، به‌خصوص در مدرسه‌های پسرانه‌ی دوره‌ی ابتدایی که دانش‌آموزان پرنرژی و کنجکاو هستند. شیوه‌ی مدیریت کلاس تأثیر مستقیمی بر یادگیری و رشد دانش‌آموزان دارد. در این مقاله، نکاتی کلیدی برای بهبود نحوه‌ی کلاس‌داری معلمان ابتدایی ارائه می‌شود.

۱. ایجاد محیطی شاد و دوستانه

دانش‌آموزان پسر معمولاً پرتحرک و بازیگوش هستند، بنابراین محیط کلاس باید به‌گونه‌ای باشد که آن‌ها احساس امنیت و شادی کنند. برای این کار پیشنهاد می‌شود:

با لبخند و روی خوش وارد کلاس شوید. فضایی فراهم کنید که دانش‌آموزان از ابراز نظر و پرسش نترسند.

عکاس: احمد رضا کریمی

برای رعایت این تفاوت‌ها بهتر است به این موارد توجه کنید: به دانش‌آموزان ضعیف‌تر بیشتر توجه کنید و روش تدریس‌های متعددی را امتحان کنید.

به دانش‌آموزان مستعد فرصت دهید تا توانایی‌های خود را بروز دهند. در تکلیف‌ها و پرسش‌ها تنوع ایجاد کنید تا همه‌ی دانش‌آموزان بتوانند توانایی‌های خود را نشان دهند.

۵. افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان

برای ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود: به آن‌ها هدف‌های مشخص و قابل دسترس بدهید. از تشویق کلامی و توجه مثبت استفاده کنید. دانش‌آموزان را در تدریس مشارکت دهید؛ مثلاً از آن‌ها بخواهید در حل مسائل به همدیگر کمک کنند. روش‌های تدریس را متنوع کنید تا یکنواختی کلاس، اشتیاق را کاهش ندهد.

۶. ارتباط مؤثر با والدین

همکاری با والدین تأثیر بسزایی در بهبود عملکرد تحصیلی و رفتاری دانش‌آموزان دارد. برای این منظور پیشنهاد می‌شود: از طریق جلسات، تماس تلفنی یا پیامک، والدین را از وضعیت تحصیلی و رفتاری فرزندشان مطلع کنید. در برخورد با مشکلات دانش‌آموز، از والدین راهنمایی بگیرید و نظر آن‌ها را جویا شوید. به والدین پیشنهادهایی برای کمک به یادگیری فرزندشان در خانه ارائه دهید.

نتیجه‌گیری

کلاس‌داری در مدرسه‌های پسرانه‌ی دوره‌ی ابتدایی نیاز به مدیریت، خلاقیت و صبر دارد. معلمانی که می‌توانند محیطی شاد، منظم و انگیزه‌بخش ایجاد کنند، تأثیر مثبتی بر یادگیری و رشد دانش‌آموزان خواهند داشت. با استفاده از روش‌های جذاب تدریس، رعایت تفاوت‌های فردی و برقراری ارتباط مؤثر با والدین، می‌توان کلاس را به فضایی پویا و موفق تبدیل کرد. اگر معلم هستید، می‌توانید این نکات را در کلاس خود اجرا کنید و از نتیجه‌ی آن‌ها بهره ببرید.

پی‌نوشت‌ها

1. Behavior management
2. Learning
3. Classroom management
4. Teaching method
5. Individual differences
6. Academic performance
7. Behavior control
8. Rewards and encouragement
9. Educational assistance
10. Motivation and Participation

منابع

۱. صادقی، علی (۱۳۹۹). «روان‌شناسی تربیتی کودکان پسر». انتشارات آوای دانش.
۲. کریمی، مریم (۱۳۹۸). «راهکارهای نوین تدریس در مدارس ابتدایی». مجله‌ی آموزش و پرورش نوین، شماره‌ی ۵.
۳. نجاتی، زهرا (۱۴۰۰). «مدیریت کلاس درس در مدارس ابتدایی». انتشارات رشد.
۴. وزارت آموزش و پرورش (۱۴۰۱). «راهنمای کلاس‌داری مؤثر».

